

ВЛИЯНИЕ НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ ВЪРХУ ПОЛИТИЧЕСКАТА СИГУРНОСТ¹

*Доц. д-р Николай Попов, Катедра „Национална сигурност и публична администрация“,
Правно-исторически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски“*

Резюме: *В статията е направен опит да се представят основни понятия каквито са политиката, политическата сигурност и изкуствения интелект. Разгледани са определени аспекти на влиянието и взаимодействието между тези феномени.*

Ключови думи: *Политика, сигурност, изкуствен интелект, предизвикателства*

THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON POLITICAL SECURITY

*Assoc. Prof. Nikolay Popov, PhD, Department of National Security and Public Administration,
Faculty of Law and History, South-West University “Neofit Rilski”*

Abstract: *The article presents basic concepts such as politics, political security, and artificial intelligence. Certain aspects of the influence and interaction between these phenomena are examined.*

Keywords: *politics, security, artificial intelligence, challenges*

1. Въведение

Политиката като процес е необходимост за функционирането на обществата, държавите, международните организации и други структури. Този процес е урегулиран чрез различни норми, а такива могат да бъдат религиозните, моралните и правните правила на поведение. Политиката, нормите и политическите организации функционират чрез общото им признаване от членовете на обществото, което ги приема. Това, обаче, не е статично състояние. От историческа гледна точка може да се отбележи, че има промяна и развитие в отделните аспекти на политиката и тези промени са в резултат на научни и други открития, които създават нови елементи в отношенията между хората и изменят скоростта и динамиката, с която те се случват.

Една от характеристиките на политиката е да създава сигурност и предвидимост в обществото, а това по-общо може да бъде разгледано като политическа сигурност.

¹ Докладът е представен на кръгла маса, проведена на 22 май 2024 г., на тема: „ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ, СИГУРНОСТ И ДЕЗИНФОРМАЦИЯ - СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА“, която се организира от Правно-историческия факултет на Югозападния университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград в рамките на научноизследователски проект № RP-C1/24 на тема: „Изкуствен интелект, сигурност и дезинформация - съвременни тенденции и предизвикателства“.

Именно тя, вероятно, е и ще бъде повлияна от изкуствения интелект, защото чрез него и от него може да се въздейства върху чувствата и разбирането на хората за политика, за резултатите от политическия процес.

2. Разбиране за политическа сигурност

Обикновено, за да разгледаме или анализираме дадено явление, каквото е политическата сигурност, е необходимо да се направи опит за дефиниране или описание на понятията, които се съдържат в него. Политиката е често анализирано понятие и според Род Хейг и Мартин Хароп не е трудно да се изброят някои примери за политическа дейност. Ежегодната борба на американският президент с конгреса за федералния бюджет определено е политика. Когато хората се присъединяват към протест срещу война, те очевидно участват в политиката. Посочените примери представят същността на политиката, но нейните граници не са толкова ясни. Например, когато една държава нападне и нахлуе в друга, тя участва в политика или това е просто война? Когато съдът се произнася по даден въпрос, трябва ли решението му да се тълкува като политическо или като съдебно? Политиката ограничава ли се до правителствата или може да се открие и в семействата, университетите и на друго място?² Така зададените въпроси показват разнообразието от възможности за тълкуване и разбиране за политиката.

Въпреки сложността на понятието, може да приемем, че политиката са „дейностите на правителството, членове на законодателни организации или хора, които се опитват да повлияят на начина, по който се управлява дадена държава“³ или „дейности, които са свързани с оказване на влияние върху действията и политиките на правителството или получаване и задържане на властта в правителството“⁴. Политиката може да бъде и „изкуството или науката на управлението“⁵. Независимо дали я разглеждаме като дейност, изкуство или процес тя е свързана със състоянието на обществото и съответно с неговото разбиране за сигурност. Съвсем основателно може да се приеме, че основната политическа организация, а именно „държавата има за цел да задоволи всички потребности на хората...крайната цел на държавата е добрият живот“⁶.

² Hague Rod And Harrop Martin, Comparative Government And Politics. An Introduction. Palgrave Macmillan. 2010. p. 3.

³ POLITICS | English meaning - Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/politics>.

⁴ <https://www.britannica.com/dictionary/politics>.

⁵ Politics Definition & Meaning - Merriam-Webster <https://www.merriam-webster.com/dictionary/politics>.

⁶ Lerner, Max. (Introduction by) Aristotle's politics. NY, 1943 p. 31: Aristotle-Politics.pdf (bard.edu).

Това естествено включва и сигурността като състояние на индивидуално и групово политически ниво.

Сигурността е изключително важна в съвременния свят и често се приема като „защита на лице, сграда, организация или държава срещу заплахи като престъпност или атаки от чужди държави“⁷ или „състоянието на защитеност или безопасност от вреда“⁸. С нарастването на населението, технологичното развитие, екологичния упадък и др. актуални проблеми нараства значението на сигурността във всичките и аспекти. Особено важна е и политическата сигурност, която „...е свързана с организационната стабилност на обществения ред.“⁹ Може да се приеме, че в зависимост от формата на държавно управление или от това дали дадено управление е демократично, нелиберално, авторитарно или тоталитарно политическата сигурност се разбира по различен начин. При демокрациите това би трябвало да означава сигурност на институционалната рамка и върховенството на закона, а в останалите случаи е по-скоро сигурност и оцеляване на режима.

3. Изкуственият интелект

Разбирането за това какво е интелект в обществения дискурс е широкообхватно и разнообразно. Все пак по-голяма част от общоприетите определения имат допирни точки и ни дават представа за този феномен. Може да се приеме определението, че интелектът е „способността да учиш, разбираш и правиш преценки или да имаш мнения, които се основават на разума“¹⁰. По широко разбиране за интелигентност е „способността да се учи или разбира или да се справя с нови или трудни ситуации...умелото използване на разума...способността да се прилагат знания, за да се манипулира околната среда или да се мисли абстрактно, измерено чрез обективни критерии (като тестове)...умствена острота“¹¹.

Съвсем основателно можем да приемем, че изкуственият интелект е „способността на цифров компютър или компютърно управляван робот да изпълнява задачи, които обикновено се свързват с интелигентни същества.“¹² или „способността на

⁷ SECURITY | English meaning - Cambridge Dictionary <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/security>.

⁸ Security Definition & Meaning | Britannica Dictionary <https://www.britannica.com/dictionary/security>.

⁹ Barry Buzan, Ole Wæver, Jaap de Wilde, Security. A New Framework for Analysis. 1998, p. 141.

¹⁰ <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/intelligence>.

¹¹ Intelligence Definition & Meaning - Merriam-Webster <https://www.merriam-webster.com/dictionary/intelligence>.

¹² Artificial intelligence (AI) | Definition, Examples, Types, Applications, Companies, & Facts | Britannica <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>.

компютърните системи или алгоритми да имитират интелигентно човешко поведение¹³. Изключителната сложност и широко обхватност на това понятие и феномен създава сериозни предпоставки за въздействието му върху обществените отношения.

4. Предизвикателства пред ПС в резултат на развитието на изкуствения интелект

Влиянието на изкуствения интелект не е само негативно, напротив, той може да създаде условия за благоденствие, непознато в историята на човечеството. Това, обаче може да се случи при колективно усилие на глобално ниво и съгласие за регулации в тази област, нещо много трудно осъществимо. Резките промени заради някаква новост в исторически план не винаги са били успешни и водещи до благополучие. Пример в това отношение са различните революции и опитите да бъдат създадени нови видове общества базирани на различни политически идеологии. Първите десетилетия на 21-ти век са изпълнени с множество събития отразяващи се пряко или косвено на международните отношения, а и на обществените в рамките на международни организации и национални държави. Някои от значимите такива са глобалния тероризъм, социалната стратификация, нарастването на населението в определени райони на света, миграцията на големи групи хора, екологичните промени, възходът на авторитарните и нелиберални режими в света, развитието на изкуствения интелект и др.

С изненадващо бързото развитие и увеличаващо се влияние на социалните мрежи и изкуствения интелект могат да бъдат отбелязани няколко основни опасности пред протичането на демократичния политически процес:

- Дезинформацията¹⁴ – умишленото влияние върху обществото и манипулирането на неговото мнение чрез социалните медии, фалшивите новини, видеа и др.
- Нарушаването на лични права и свободи чрез осъществяване на фактически контрол, независимо дали е легален или нелегален.
- Поставяне под опасност в сферата на киберсигурността на критични системи, каквито са транспортната инфраструктура, енергийните системи, здравеопазването и др.

¹³ Artificial intelligence Definition & Meaning - Merriam-Webster <https://www.merriam-webster.com/dictionary/artificial%20intelligence>.

¹⁴ Дезинформация - фалшива информация, която умишлено и често тайно се разпространява (например чрез разпространение на слухове) с цел да се повлияе на общественото мнение или да се прикрие истината. Източник: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/disinformation>.

- Използването на изкуствен интелект във военната сфера.
- Разрушаване на доверието в институциите, които изграждат съвременната демократична политическа система (върховенство на правото, свобода, равенство, избори, законодателна власт, изпълнителна власт, съдебна власт, медии, университети, НПО и др.).

5. Заключение

Ако приемем, че политическата сигурност е липса на опасност и заплахата от такава за политическата система и съответно за обществото и индивида то изкуственият интелект във всичките му форми, но най-вече чрез способността да въздейства върху хората и мнението им за институциите, които урегулират отношенията между тях е основна опасност и в същото време възможност. Изключително влиятелен може да бъде изкуственият интелект върху хората, защото „всяко мащабно човешко начинание – модерна държава, средновековна църква, древен град или архаично племе – почива на общ мит, който съществува единствено в колективното въображение.“¹⁵ В този смисъл съществуването на основната политическа организация, а именно държавата е базирано на обща територия, история, митове, символи, разкази, доверие и т.н. Всички тези компоненти могат да бъдат под влиянието на манипулацията, дезинформацията, фалшивите новини и видеа, а изкуственият интелект вероятно е и ще бъде изключително силен в това отношение без правилните регулации.

Библиография:

1. Artificial intelligence (AI) | Definition, Examples, Types, Applications, Companies, & Facts | Britannica: <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>.
2. Artificial intelligence Definition & Meaning - Merriam-Webster: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/artificial%20intelligence>.
3. Barry Buzan, Ole Wæver, Jaap de Wilde, Security. A New Framework for Analysis. 1998.
4. Hague Rod And Harrop Martin, Comparative Government And Politics. An Introduction. Palgrave Macmilan. 2010.
5. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/intelligence>.
6. <https://www.britannica.com/dictionary/politics>.
7. Intelligence Definition & Meaning - Merriam-Webster: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/intelligence>.
8. Lerner, Max. (Introduction by) Aristotle's politics. NY, 1943: Aristotle-Politics.pdf (bard.edu).

¹⁵ Харари, Ю. Sapiens. Кратка история на човечеството. Издателство „Изток-Запад“р 2016. стр 29-30

9. POLITICS | English meaning - Cambridge Dictionary:
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/politics>
10. Politics Definition & Meaning - Merriam-Webster: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/politics>.
11. SECURITY | English meaning - Cambridge Dictionary:
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/security>
12. Security Definition & Meaning | Britannica Dictionary:
<https://www.britannica.com/dictionary/security>.
13. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/disinformation>.
14. Харари, Ю. Sapiens. Кратка история на човечеството. Издателство „Изток-Запад“, 2016.